

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงแคนเบอร์รา

๑. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับประเทศออสเตรเลีย

มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรไทยมายังออสเตรเลีย (ล้านบาท)

รายการ	ม.ค.-เม.ย. 60	ม.ค.-เม.ย. 61	% เปลี่ยนแปลง ม.ค.-เม.ย. 60/61
1. ปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง	2387.55	2065.13	-15.61
2. ผลิตภัณฑ์ประมงอื่นๆ	1278.26	976.16	-30.95
3. อาหารสัตว์	650.95	789.21	17.52
4. ข้าว	544.56	637.70	14.61
5. กุ้งแช่เย็น/แช่แข็ง (HS code: 0306)	134.02	371.29	63.90
6. ผลไม้สด	26.97	22.48	-19.96
7. ยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์	0.96	1.52	37.05
8. สินค้าเกษตรอื่นๆ	3979.16	3583.45	-11.04
รวมสินค้าเกษตร	9002.43	8446.95	-6.58

๒. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม

- สินค้าเกษตรและอาหารกลุ่มที่ออสเตรเลียนำเข้าจากไทยสูงสุดยังคงเป็นสินค้าประมง โดยมีมูลค่าการนำเข้าในช่วงสี่เดือนแรก (ม.ค.-เม.ย.) ของปี ๒๕๖๑ รวมกัน ๓,๔๑๒.๕๘ ล้านบาท ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันในปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๑๑.๓๕ โดยเป็นการนำเข้าปลาทูน่าบรรจุกระป๋องมากที่สุด ส่วนกุ้งแช่แข็งมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๓.๙๐ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี ๒๕๖๐
- การนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารจากไทยของออสเตรเลียมีปริมาณที่ลดลงกว่าร้อยละ ๖.๕๘ คิดเป็นมูลค่า ๕๕๕.๔๘ ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีก่อนหน้า สินค้าที่มีปริมาณการนำเข้าลดลงเป็นอย่างมากคือ ผลิตภัณฑ์จากกุ้ง (HS code: 16052100) เช่น กุ้งต้มแช่แข็งและกุ้งชุบแป้ง โดยมีมูลค่าการนำเข้าลดลง ๒๐๒.๑๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๙๙ ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าช่วงเวลาเดียวกันในปีก่อนหน้า สาเหตุหลักคาดว่าเนื่องจากเงื่อนไขการนำเข้าสินค้ากุ้งรูปแบบนี้ที่มีความเข้มงวดมากขึ้น ทำให้ผู้นำเข้ามีการเปลี่ยนรูปแบบการนำเข้าสินค้าเป็นกุ้งแช่เยือกแข็ง/แช่เย็นมากขึ้น

๓. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

สินค้าไทยถูกปฏิเสธการนำเข้า

- สินค้าบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปรสหมูสับ (Instant Noodles Minced Pork Flavour) ผลิตโดยบริษัทผู้ผลิตรายหนึ่ง ถูกตรวจพบวิตามิน A โดยมาตรฐานสารตกค้างในสินค้าเกษตรและอาหารชนิดต่างๆ ของออสเตรเลีย FSC 1.3.2 Schedule 17 Vitamins and Minerals ได้กำหนดชนิดและปริมาณของวิตามินและเกลือแร่ที่อนุญาตให้ใช้ในอาหารประเภทต่างๆ ซึ่งไม่พบการอนุญาตให้ใช้วิตามิน A ในสินค้าประเภทบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป สินค้าชนิดนี้ของบริษัทที่นำเข้ามายังออสเตรเลียในเวลาต่อมา จะต้องถูกตรวจสอบทุกรุ่น (๑๐๐%) จนกว่าจะพบว่าสินค้าเป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งนี้ สปช. แคนเบอร์รา ได้แจ้งไปยังสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติเพื่อตรวจสอบและแจ้งผู้ประกอบการรับทราบแล้ว เพื่อดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและป้องกันการเกิดปัญหาต่อไป
- ตั้งแต่วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ออสเตรเลียประกาศยกเลิกการนำเข้ากุ้งดิบ จนถึงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีการนำเข้าสินค้ากุ้งดิบแช่เยือกแข็งมายังออสเตรเลียแล้วจำนวน ๔๑๐ ตู้ (Consignments) โดยนำเข้าจากไทย ๕๒ ตู้ มีการตรวจพบตัวอย่างติดเชื้อไวรัสตัวแดงดวงขาว หรือ WSSV จำนวน ๘ ตู้ ในจำนวนนี้เป็นสินค้ากุ้งดิบจากไทยจำนวน ๖ ตู้ หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๕ ซึ่งผลิตโดยบริษัทผู้ผลิตและส่งออกรายหนึ่ง โดยสินค้าผ่านการตรวจวิเคราะห์และออกใบรับรองสุขอนามัยโดยกรมประมง ทั้งนี้ สปช. แคนเบอร์รา ได้แจ้งไปยังกรมประมงแล้ว และกระทรวงเกษตรฯ ออสเตรเลียขอให้กรมประมงดำเนินการสืบหาสาเหตุและขอให้พิจารณาการส่งออกสินค้ากุ้งดิบแช่เยือกแข็งจากบริษัทมายังออสเตรเลีย พร้อมทั้งหารือกับกรมประมงทาง Teleconference

ข้อคิดเห็น/แนวทางการแก้ไขปัญหา

- กรมประมงควรเร่งสืบหาสาเหตุการตรวจพบเชื้อไวรัส WSSV ในกุ้งดิบแช่เยือกแข็งที่ส่งออกมายังออสเตรเลียโดยด่วน เนื่องจากเป็นสินค้าที่ผ่านการตรวจวิเคราะห์โดยห้องปฏิบัติการของกรมประมงมาก่อนแล้ว รวมถึงดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องอย่างมีประสิทธิภาพ และนัดหมายการประชุม Teleconference กับกระทรวงเกษตรฯ ออสเตรเลียโดยเร็ว เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของสินค้ากุ้งรวมถึงกระบวนการตรวจสอบของไทย

กฎระเบียบการนำเข้า

- ตั้งแต่วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป กระทรวงเกษตรฯ ออสเตรเลียจะไม่มีใบอนุญาตนำเข้าสินค้าที่ไม่เข้าข่ายเป็นสินค้าต้องห้ามตามเงื่อนไข (conditionally non-prohibited goods) หากไม่มีใบอนุญาตนำเข้าประกอบ และจะไม่อนุญาตให้ขอใบอนุญาตนำเข้าหลังจากสินค้ามาถึงออสเตรเลียแล้ว หากฝ่าฝืนจะมีโทษจำคุก ๕ ปี หรือปรับเป็นเงิน หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยก่อนหน้านี้เคยมีบริษัทผู้นำเข้ารายหนึ่งนำเข้าปลาหนึ่งแช่เยือกแข็ง โดยไม่มีใบอนุญาตนำเข้ามาแล้ว
- เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ กระทรวงเกษตรฯ ออสเตรเลียออกประกาศแจ้งการบังคับใช้ข้อกำหนดใหม่เกี่ยวกับการปิดฉลากแจ้งแหล่งกำเนิดสินค้าอาหารนำเข้า มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยสินค้าอาหารที่กำหนดต้องระบุชื่อประเทศผู้ผลิตภายในกรอบสี่เหลี่ยม สินค้าที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดใหม่ จะต้องถูกปิดฉลากใหม่ หรือถูกกักกัน ส่งกลับ หรือ ทำลาย
- เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ กระทรวงเกษตรฯ ออสเตรเลียออกประกาศความปลอดภัยทางชีวภาพ ๒๐๑๘/๑๐ แจ้งเงื่อนไขการนำเข้าฉบับใหม่สำหรับสินค้ากึ่งซูปเปอร์และคลุกแป้งขนมปังเพื่อการบริโภค โดยตั้งแต่วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๑ กึ่งซูปเปอร์และคลุกแป้งขนมปังจะแยกออกจากสินค้ากึ่งแปรรูปชั้นสูง โดยกึ่งที่จะนำเข้าในรูปแบบนี้ต้องหักหั่วปกเปลือกจนถึงข้อสุดท้ายและไว้หาง คลุกด้วยแป้ง (แป้งขนมปัง) หรือแป้งเหลว และผ่านขั้นตอนการปรุงสุกระหว่างกระบวนการแปรรูป อีกทั้งหน่วยงาน CA จากประเทศผู้ส่งออกต้องออกใบรับรองสุขอนามัยอย่างเป็นทางการระบุตามข้อกำหนด หากสินค้าที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขกึ่งซูปเปอร์และคลุกแป้งขนมปัง เงื่อนไขการนำเข้าสินค้ากึ่งดิบจะถูกนำมาใช้บังคับแทน คือต้องตรวจสอบไวรัส WSSV และ YHA ทั้งประเทศต้นทางและเมื่อสินค้ามาถึงออสเตรเลีย

๔. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญของออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์

- เมื่อวันที่ ๓-๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ รัฐบาลออสเตรเลียและบริษัท Telstra เริ่มการประชุมโต๊ะกลม ภายใต้โครงการ Talking 2030 เริ่มจากเมือง York และ Katanning ประเด็นที่เกษตรกรให้ความสำคัญ คือ การดำเนินวิถีเกษตรยั่งยืน การเกษตรภายใต้ความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการแก้ปัญหาความขาดแคลนแรงงานทักษะในภาคเกษตรกรรมออสเตรเลีย โดยประเด็นเหล่านี้ถูกนำมาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ปี ๒๕๗๓ ที่จะจัดทำในปลายปี ๒๕๖๑
- เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ รัฐบาลนิวซีแลนด์ประกาศใช้มาตรการกำจัดโรค Mycoplasma bovis หลังจากตรวจพบเชื้อในประเทศเป็นครั้งแรกเมื่อปีที่แล้ว โดยวางแผนทำลายวัวในฟาร์มติดเชื้อทั้งหมด และหากตรวจพบการติดเชื้อในอนาคต ไม่ว่าจะวัวในฟาร์มจะมีการติดเชื้อหรือไม่ก็ต้องถูกทำลายทั้งหมด คาดว่าจะวางแผนทำลายวัวทั้งสิ้น ๑๕๐,๐๐๐ ตัว ภายในระยะเวลา ๒ ปี โดยในช่วง ๒-๓ เดือนที่ผ่านมา ได้มีการทำลายวัวติดเชื้อไปแล้วทั้งสิ้น ๒๔,๐๐๐ ตัว ระหว่างนี้จะเริ่มพัฒนาและบังคับใช้ระบบการระบุและติดตามสัตว์ในฟาร์ม เพื่อให้ช่วยในการติดตามการเคลื่อนย้ายสัตว์ได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕. การคาดการณ์สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร

- การส่งออกสินค้ากึ่งดิบจากไทยมายังออสเตรเลียคาดว่าจะมีปริมาณลดลง เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นสินค้าจากบริษัทผู้ผลิตรายหนึ่งของไทย ซึ่งขณะนี้กรมประมงได้ระงับการส่งออกสินค้ากึ่งดิบจากบริษัทดังกล่าวเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะแก้ไขปัญหาการตรวจพบเชื้อไวรัสตัวแดงดวงขาวได้

๖. เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

- สปช. แคนเบอร์รา เข้าร่วมประชุมกับคณะของอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ในการพบและหารือกับเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรฯ ออสเตรเลีย และกระทรวงเกษตรและประมงแห่งรัฐควีนส์แลนด์ ด้านระบบการควบคุมความปลอดภัยทางชีวภาพสำหรับพืช ณ นครบริสเบน รัฐควีนส์แลนด์ ระหว่างวันที่ ๒ - ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยได้รับการต้อนรับจาก Dr. Beth Woods รัฐมนตรีช่วยด้านเกษตรและประมงของรัฐควีนส์แลนด์ โดยได้เข้าร่วมประชุมและศึกษาดูงานห้องปฏิบัติการวิเคราะห์เฝ้าระวังด้านพืชของรัฐควีนส์แลนด์ และสังเกตการณ์การปฏิบัติงานด้านการควบคุมความปลอดภัยทางชีวภาพของเจ้าหน้าที่ออสเตรเลีย ณ ท่าอากาศยานระหว่างประเทศในนครบริสเบนด้วย
- สปช. แคนเบอร์รา เข้าร่วมประชุมและศึกษาดูงานกับคณะของเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) ในโอกาสเดินทางมาศึกษาดูงานด้านเกษตรอินทรีย์ ณ เมือง Lismore รัฐนิวเซาท์เวลส์ ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยได้ร่วมประชุมหารือกับคณะเจ้าหน้าที่และคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย Southern Cross University เพื่อหารือความเป็นไปได้สำหรับการจัดทำความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกันเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขต สปก. ให้สามารถทำการเกษตรอินทรีย์ได้ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาดูงานสถาบัน North Coast Institute of TAFE (Technical and Further Study) ซึ่งมีการจัดคอร์สฝึกอบรมวิชาชีพด้านเกษตรอินทรีย์โดยเฉพาะ และเยี่ยมชมฟาร์มเกษตรอินทรีย์ สำหรับพืชผักและพืชไร่ชนิดต่างๆ ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างสูง
- สปช. แคนเบอร์รา พร้อมด้วยข้าราชการจากกรมปศุสัตว์ ได้เข้าร่วมงานประชุมสัมมนาทางวิชาการและทัศนศึกษาฟาร์มโคเนื้อในงาน Beef Australia 2018 ณ เมือง Rockhampton รัฐควีนส์แลนด์ ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นงานแสดงอุตสาหกรรมโคเนื้อที่ใหญ่ที่สุดของออสเตรเลีย จัดขึ้นทุก ๓ ปี ภายในงานเน้นการค้าการส่งออกโคเนื้อมีชีวิตของออสเตรเลีย การเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานผู้ผลิตโคเนื้อกับผู้นำเข้าจากทั่วโลก งานแสดงสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโคและการเผยแพร่งานวิจัยล่าสุดให้แก่ผู้ผลิต ผู้แปรรูป ร้านอาหาร และเชฟผู้มีชื่อเสียง รวมถึงสาธิตการปรุงอาหารจากเนื้อวัว